

GEWESTELIJK NIVEAU

HET SOORTENBESLUIT

De voorgeschiedenis en ontstaan van dit Soortenbesluit.

België heeft door het ondertekenen van een aantal internationale verdragen zich geëngageerd om inspanningen te doen voor het behoud van de biodiversiteit. Maar België is een federale staat, waarbij een hele reeks bevoegdheden zijn toegewezen aan de gewesten; en dit is ondermeer het geval voor natuurbehoud. Bijgevolg is in het Vlaams Gewest de Vlaamse overheid hiervoor de bevoegde instantie.

De wettelijke basis voor de wetgeving inzake soortenbescherming in Vlaanderen ligt vevat in een reeks nationale en internationale wetteksten en Europese richtlijnen; zoals daar zijn:

-de Ramsar-Convention:

is de overeenkomst inzake watergebieden die van internationale betekenis zijn, in het bijzonder als woongebied voor watervogels; opgemaakt te Ramsar op 02 februari 1979.

-de Bern-Convention:

is het Verdrag inzake het behoud van wilde dieren en planten en hun natuurlijk milieu in Europa; opgemaakt te Bern op 19 september 1979.

-de Bonn-Convention:

is het Verdrag inzake de bescherming van trekkende wilde diersoorten; opgemaakt te Bonn op 23 juni 1979.

-de Vogelrichtlijn:

is de Richtlijn 79/409/EEG van 2 april 1979 inzake het behoud van de vogelstand. Omdat deze Richtlijn door de jaren heen herhaaldelijk en ingrijpend is gewijzigd; heeft men ter wille van de duidelijkheid deze volledig herschreven in een nieuwe Richtlijn 2009/147/EG van 30 november 2009 inzake het behoud van de vogelstand.

-de Habitatrichtlijn:

is de Richtlijn 92/43/EEG van 21 mei 1992 inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde fauna en flora.

'Besluit van de Vlaamse Regering met betrekking tot soortenbescherming en soortenbeheer' ter vervanging van de K.B.'s van 09.09.1981 en 22.09.1980.

Het **'SOORTENBESLUIT van 15 MEI 2009'** is verschenen in het B.S. van 13/08/2009.

-Conform art.42, tweede lid (= *laatste alineea*), is in het B.S. van 14/06/2011 het **Ministerieel Besluit tot vaststelling van de voorwaarden voor de kenmerken en de kwaliteit van potringen voor vogels** verschenen.

VLAREM

Vlarem I en Vlarem II vormen de wettelijke basis in Vlaanderen voor de bestrijding van milieuverontreiniging door hinderlijke inrichtingen.

Vlarem I dateert van 06.02.1991 en is een besluit van de Vlaamse Regering houdende de vaststelling van het Vlaams Reglement betreffende de milieuvergunning.

Vlarem II dateert van 01.06.1995 en is een besluit van de Vlaamse Regering houdende algemene en sectorale bepalingen inzake milieuhygiëne.

FEDERAAL NIVEAU

DIERENWELZIJN

De bedoeling van de wetgever hierbij is om het welzijn van dieren in specifieke gevallen door strikte reglementering af te dwingen. Dit is op zich een nobel doel maar weet dat ieder rechtgeaard dierenliefhebber het niet meer dan logisch vindt dat hij zijn dieren in optimale omstandigheden moet verzorgen en huisvesten en zeker niet onnodig moet laten lijden en pijn berokkenen.

Deze **wet van 14 augustus 1986 betreffende de bescherming en het welzijn der dieren** is verschenen in het Belgisch Staatsblad van 03.12.1986 Het FAVV heeft deze wettekst op haar site staan.

POSITIEFLIJST

In uitvoering van **art.3bis §1** van de Dierenwelzijnswet heeft de Koning via een K.B. een "**positieflijst voor zoogdieren**" uitgevaardigd.

Dit **K.B. van 16 juli 2009 tot vaststelling van de lijst van niet voor productiedoeleinden gehouden zoogdieren die gehouden mogen worden** is gepubliceerd in het B.S. van 24.08.2009.

-Een eerste aanpassing van dit K.B. van 16 juni 2009 is gebeurd met het **K.B. van 24 november 2009 tot wijziging van het K.B. van 16 juli 2009 over de positieflijst voor zoogdieren** en is verschenen in het B.S. van 20.01.2010-ed.2.

LEEWIEKEN bij SIERVOGELS en PLUIMVEE

Wat ook belangrijk is om weten is dat het **leewieken** van watervogels wettelijk toegestaan is.

Dit is vastgelegd in het K.B. van 17 mei 2001 (in het B.S. van 04/07/2001-ed.2) betreffende de toegestane ingrepen bij gewervelde dieren, met het oog op het nutsgebruik van de dieren of op de beperking van de voortplanting van de diersoort.

JACHTWETGEVING

Omdat er gedeelten in de Jachtwetgeving; meer bepaald HOOFDSTUK VIII - Vervoer en handel in wild - artikel 26; ook voor onze liefhebberij van belang kunnen zijn deze informatie.

Om problemen te voorkomen deze goede raad: al de vogels in uw bezit die op de Jachtwet staan (*zie art.3 van het Jachtdecreet*) en waar U mee kweekt, om deze jongen te voorzien van de gepaste gesloten voeding. Hierdoor kan altijd aangetoond worden dat het geen jachtwild is maar een gekweekt hobbydier.

De **Jachtwetgeving van 28 februari 1882** werd grotendeels opgeheven en voor het Vlaams Gewest vervangen door het **Jachtdecreet dat op 24 juli 1991** door de Vlaamse Regering werd bekrachtigd. Dit Jachtdecreet werd in de daarop volgende jaren verschillende malen gewijzigd.

Op de website van de **FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu** vindt U veel terug aangaande diverse wetgevingen; hier zitten er verschillende tussen die voor de dierenliefhebber nuttig kunnen zijn om te weten.

Op de website van het FAVV is de Dierengezondheidswet te vinden.

ANDERE WETGEVINGEN

CITES

De Europese CITES-verordeningen (EG) nr. 338/97 en (EG) nr. 865/2006 die de vervanger is van de vorige verouderde (EG) nr. 1808/2001 heeft België in een eigen Koninklijk Besluit omgezet.

Dit **K.B. van 09 april 2003 inzake de bescherming van in het wild levende dier- en plantensoorten door controle op het desbetreffende handelsverkeer** is verschenen in het B.S. van 06/06/2003 - Ed.2.

-Wat het verschil van dit K.B. uitmaakt t.o.v. de CITES-verordeningen is vooral art.12, §2, 1° die zegt dat de diersoorten en de hybriden van deze soorten die opgenomen zijn in bijlage 4 van dit besluit **niet moeten bijgehouden worden in de registers van binnenkomst en vertrek.**

Wilde, niet-inheemse vogelsoorten.

De Europese Richtlijn 79/409/EEG van 2 april 1979 die recentelijk volledig vervangen is door Richtlijn 2009/147/EG van het Europees Parlement en de Raad van 30 november 2009 inzake het behoud van de vogelstand.

De Vogelrichtlijn heeft ervoor gezorgd dat België volgend Koninklijk Besluit heeft uitgevaardigd:

K.B. van 26 oktober 2001 houdende de maatregelen inzake de invoer, de uitvoer en de doorvoer van bepaalde wilde, niet-inheemse vogelsoorten; verschenen in het B.S. van 06/12/2001 - ed.2

Ingevolge het Arrest van het Europees Hof van Justitie van 10 september 2009 in de zaak C-100/08 was België ook genoodzaakt een wijziging door te voeren aan bovenstaand K.B., vandaar:

K.B. van 2 juni 2010 tot wijziging van het K.B. van 26 oktober 2001 houdende maatregelen inzake de invoer, de uitvoer en de doorvoer van bepaalde wilde, niet-inheemse vogelsoorten; verschenen in het B.S. van 18/06/2010 - ed.3

EUROPEES NIVEAU

De meest gebruikte en belangrijkste rechtsinstrumenten van Europa zijn:

1. De Verordening:

Verordeningen zijn bindend in al haar onderdelen en geldt voor allen; m.a.w. een verordening is rechtstreeks toepasselijk, in alle lidstaten als nationale wet geldende, zonder dat de nationale autoriteiten verder iets behoeven te ondernemen.

2. De Richtlijnen:

Richtlijnen zijn gericht tot de lidstaten en dienen in eerste instantie tot harmonisatie van de wetgevingen.

De Richtlijn is voor de lidstaten verbindend ten aanzien van het te bereiken resultaat, maar laat aan de nationale instanties de keuze van de vorm en de middelen te kiezen om deze doelstellingen te verwezenlijken in het kader van hun interne rechtsorde. Indien de Richtlijn door de lidstaten niet in nationale wetgeving wordt omgezet of indien zij onvolledig of te laat wordt omgezet, kunnen rechtsonderhorigen zich bij de nationale rechtbanken op de betrokken Richtlijn beroepen.

3. De Beschikkingen:

Beschikkingen hebben betrekking op afzonderlijke gevallen. Door middel van een Beschikking kunnen de instellingen van een lidstaat of van een burger van de Unie eisen dat deze handelt of een handeling achterwege laat en kunnen zij aan hem recht verlenen of verplichtingen opleggen. De Beschikking die verbindend is in al haar onderdelen, is individueel en degenen tot wie zij is gericht moeten afzonderlijk in de Beschikking worden genoemd. Hierin onderscheidt zij zich van de Verordening.

CITES WETGEVINGEN

CITES staat voor: Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora; d.w.z. is een overeenkomst inzake de internationale handel in bedreigde soorten wilde dieren en planten.

Deze overeenkomst is gestart in 1973 met 21 landen en is ondertussen door meer dan 172 landen ondertekend. De bedoeling is controle te krijgen en te houden over de handel in bedreigde dier- en plantensoorten en dit door middel van een systeem van vergunningen en certificaten die toelaten de handel te controleren. De bedreigde soorten werden onderverdeeld in bijlagen I, II en III naargelang de graad van bescherming die ze kregen:

- **Bijlage I** :-direct met uitsterven bedreigde dieren en planten; -het houden van de soorten hierin vermeld is in principe verboden, behalve als ze gedekt zijn door een CITES-certificaat, of vermeld staan op een inventaris ingediend bij de dienst CITES.

- **Bijlage II** :-dieren en planten die mogelijk met uitsterven worden bedreigd maar dat nog niet zijn; -het houden is toegestaan wanneer kan aangetoond worden dat de specimina op een wettelijke manier zijn verworven; dit kan aan de hand van een factuur, gekweekt in gevangenschap (*verklaring van kweek*), invoervergunning,...

- **Bijlage III** :-dieren en planten die in minstens één land worden beschermd; dit land heeft andere CITES-lidstaten gevraagd de handel in die soort te controleren; -het houden is vrij. Het is pas vanaf 01 januari 1984 dat de Europese Gemeenschap; en dus ook België; is toegetreden.

Op 09 december 1996 vaardigde Europa zijn eigen CITES-wetgeving uit met een nieuwe Verordening nr. 338/97 die in voege trad op 01 juni 1997. Verordening nr. 939/97 van 26 mei 1997 geeft een reeks praktische aanvullingen en toepassingen hierop, zoals vb. het type vergunningen en certificaten dat moet gebruikt worden.

De redenen voor dit initiatief waren:

- het bijna volledig verdwijnen van grenscontroles tussen de lidstaten op die datum;
- de verwarring die er heerste door het verschillend toepassen van de CITES-overeenkomst door de verschillende lidstaten;
- de noodzaak van een aanpassing van de bestaande Verordeningen aan de evolutie van de controletechnieken op de handel in dieren.

Deze nieuwe aanpak zorgt er ook voor dat de onderverdeling van de diersoorten naargelang hun graad van bescherming gebeurd in bijlagen A, B, C en D.

We moeten dan ook spreken over **2 soorten CITES-wetgevingen**:

1. CITES-wetgeving wereldwijd.

Alles over deze wetgeving kunt U terugvinden op de wensite van CITES.

U vindt daar ook de laatste bijgewerkte bijlagen I, II en III.

2. Europese CITES-wetgeving.

Verordening (EG) nr. 338/97 van 09 december 1996 inzake de bescherming van in het wild levende dier- en plantensoorten door controle op het desbetreffende handelsverkeer vormt de basis van deze Europese CITES. In de loop der jaren zijn er wijzigingen gebeurd en uitvoeringsbepalingen bijgekomen aan deze verordening.

-Verordening (EG) nr. 865/2006 van 04 mei 2006 houdende uitvoeringsbepalingen van verordening (EG) nr. 338/97

-Verordening (EG) nr. 398/2009 van 23 april 2009 tot wijziging van verordening (EG) nr. 338/97

-Verordening (EG) nr. 407/2009 van 14 mei 2009 tot wijziging van verordening (EG) nr. 338/97

-Verordening (EU) nr. 709/2010 van 22 juli 2010 tot wijziging van verordening (EG) nr. 338/97

-Uitvoeringsverordening (EU) nr. 828/2011 van 17 augustus 2011 tot schorsing van het binnenbrengen in de Unie van specimens van bepaalde in het wild levende dier- en plantensoorten

-Verordening (EU) nr.101/2012 van 6 februari 2012 tot wijziging van verordening (EG) nr. 338/97

-Uitvoeringsverordening (EU) nr. 757/2012 van 20 augustus 2012 tot schorsing van het binnenbrengen in de Unie van specimens van bepaalde in het wild levende dier- en plantensoorten

-Verordening (EU) nr. 791/2012 van 23 augustus 2012 tot wijziging van Verordening (EG) nr. 865/2006

-Uitvoeringsverordening (EU) nr. 792/2012 van 23 augustus 2012 tot vaststelling van voorschriften voor het ontwerp van de vergunningen, certificaten en andere documenten waarin Verordening (EG) nr. 338/97 voorziet, en tot wijziging van Verordening (EG) nr. 865/2006

-Verordening (EU) nr. 1158/2012 van 27 november 2012 tot wijziging van Verordening (EG) nr. 338/97. In deze Verordening zijn ook de **recentste bijlagen A, B, C en D** opgenomen

Opmerking bij deze Europese aanpak:

Bijlage A en bijlage I komen grotendeels overeen, zo ook B en II, C en III terwijl bijlage D soorten een nieuwe categorie vormen. Deze bijlage D omvat alle niet-CITES soorten waarvan geweten is dat ze in zulke aantallen worden ingevoerd dat hierop toezicht gewenst is en, wanneer nodig, ze tijdig op een hogere lijst kunnen geplaatst worden. Voor een aantal soorten neemt de EU extra beschermende maatregelen waardoor o.a. alle

inheemse roofvogels opgenomen zijn in bijlage A; en ook dat voor de soorten uit bijlagen C en D een invoeraangifte moet gebeuren. Verder heeft Europa een lijst opgemaakt van **soorten die veelvuldig in gevangenschap worden gekweekt**. Deze soorten zijn opgenomen in **bijlage X** van verordening (EG) nr. 865/2006 (*art.62-lid 1*) en voor deze soorten en de hybriden van deze soorten **zijn geen CITES-certificaten meer nodig**; maar bedenkt dat deze soorten ook moeten gemerkt zijn overeenkomstig art.66 van deze verordening. Verordening (EG) nr. 865/2006.

België heeft in 2003 deze Europese CITES verordening in een Koninklijk Besluit omgezet. Dit K.B. van 09 april 2003 inzake de bescherming van in het wild levende dier- en plantensoorten door controle op het desbetreffende handelsverkeer werd gepubliceerd in het B.S. van 06.06.2003 - ed.2.

-In dit K.B., meer bepaald in art.12, §2, 1°, heeft België gesteld dat de diersoorten en de hybriden van deze soorten die opgenomen zijn in bijlage 4 van dit besluit **niet moeten bijgehouden worden in de registers van binnenkomst en vertrek**.

Certificaten en andere formulieren:

De bijlage A (I) dieren moeten altijd vergezeld zijn van een **CITES-certificaat**.

De in beschermd milieu gekweekte dieren van bijlage A (I) dienen op de wettelijk voorziene manier van een identificatiemerktken te worden voorzien; en er dient een formulier ingevuld van '**Verklaring van kweek**'.

Bij afstand van deze gekweekte dieren dient U hiervoor eerst een **CITES-certificaat** aan te vragen.

Dieren van bijlagen A en B die U in bezit hebt (*ook eigen kweek*) dienen ingeschreven te worden in een **register van binnenkomst**; en bij afstand moet men ze inschrijven in een **register van vertrek**.

Bij overlijden van een dier moet het CITES-certificaat terug gestuurd worden naar de FOD-CITES, en dit binnen de 8 dagen na sterfte.

Al deze formulieren (*Aanvraag certificaat, Instructiebrief certificaat, Verklaring van kweek, Register vertrek, Register binnenkomst*) staan op de website van **FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu**

ANDERE WETGEVINGEN

Invoer en quarantainevoorschriften

Verordening (EG) nr. 318/2007 van de Commissie van 23 maart 2007 tot vaststelling van de veterinairerechtelijke voorschriften voor de invoer van bepaalde vogels in de Gemeenschap en de desbetreffende quarantainevoorschriften

Deze Verordening is een eerste keer gewijzigd door:

Verordening (EU) nr. 239/2010 van de Commissie van 22 maart 2010 tot wijziging van Verordening (EG) nr. 318/2007 tot vaststelling van de voorschriften.

De Vogelrichtlijn Richtlijn 79/409/EEG van 2 april 1979 inzake het behoud van de vogelstand, is omwille van haar herhaaldelijke en ingrijpende wijzigingen volledig herschreven in de nieuwe Richtlijn 2009/147/EG van het Europees Parlement en de Raad van 30 november 2009 inzake het behoud van de vogelstand

Deze Richtlijn heeft samen met de latere Habitatrichtlijn geleid tot het nu wettelijk geldende Soortenbesluit (*de vroegere Vogelwet*) in het Vlaams Gewest.

De Habitatrichtlijn

Richtlijn 92/43/EEG van de Raad van 21 mei 1992 inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna